

Idősebb lovak behajtása

A lovak szokásos osztályozása során gyakran előfordul, hogy háta- vagy málháslovakat hámoslovakká minősítenek át. A csapat dolga, hogy ilyenkor a háta (málhás) lovakat hámosakká átképezze. Vagyis ne gondoljuk, hogy az átminősített lovakat gond nélkül befoghatjuk és mindjárt húznak.

Gyakorlati tapasztalataim szerint az átképzéshez az alábbiak elegendők.

1. Szoktatás a sügyszerszámhoz, illetve az istrángthoz.

A lovat az istállóban országos sügyszerszámmal felszereljük, az istrángokat egy-egy tartalék istránggal meghosszabbítjuk és a lovat az istállóból kivezetjük.

Kinn az istrángok végét fogja meg egy-egy honvéd. A lóvezető induljon meg lépésben. A honvédek kövessék nyugodtan. Ha a ló is nyugodt, próbálják az istrángokat mindjobban a ló oldalához érinteni. Ha a ló esetleg kirúg, a honvédek azonnal eresszék meg az istrángokat. Nyugtassuk meg a lovat és kezdjük előlről a gyakorlatot. Ha túri, veregessük meg, adjunk neki zabot.

Ha e gyakorlat jól megy, embereink kissé az istrángba kapaszkodva próbálják magukat huzatni. Eleinte ne követeljük sokat.

Ha lovunk ellenkezik, nem akar előremenni, az istránognál fogva huzassuk hátra, illetve kényszerítsük hátralépésre. Amint azonban észre vesszük előremenési szándékát, az istrángokat teljesen engedjük meg, hagyjuk előremenni és jutalmazzuk meg.

2. Szoktatás a rúdhoz és kocsizörgéshez.

Az említett gyakorlatok többszöri ismétlése után fogjuk be kocsiba lovunkat egy nyugodt, jól húzó ló mellé. Csak a visszatartóláncot tegyük fel és a belső istrángot — a rúdon átveve — vessük fel. Utána az öreg (behajtott) lovat lehetőleg szóval indítsuk meg. Új lovunk farával többször el fog térni a rúdtól, de miután látja, hogy őt ebben semmi sem akadályozza, szépen megnyugszik. Ha lovunk teljesen nyugodt, felvethetjük a külső istrángot is.

Gyakoroljuk sokat a megindulást, megállást, majd később a lépésből-ügetésbe és ügetésből lépésbe való átmenetet.

Később a kocsit fokozatosan megterheljük. Egy két hét alatt kevésbé használható háta-, illetve málhásból jó hámos lovat képezhetünk.

Elv: az egész idomítás ideje alatt bánjunk szeretettel az atképzendő lóval és jutalmazzuk minden jószándékát. Kezdetben a szügytájékán izomláza lesz, ezért ne követeljünk sokat. A munka után — különösen nyáron — jót tesz a szügynek hideg vízzel való lemosása. Minden igyekezetünkkel törekedjünk arra, hogy lovunk könnyen szokja meg új munkakörét.

A Szerkesztőség részéről:

A cikk lényegében helyes eljárást közöl lovak behajtására vonatkozólag. Ez a mód lényegesen leegyszerűsíthető a honvédségi alakulatok loállományának javarésznél, mert a honvédség lovai, főként 4 $\frac{1}{2}$, 5 éves korban gazdáktól vásároltak és ezek — honvédségi szolgálatuk megkezdése előtt — általában már 2—3 évig hámban jártak. Így idősebb korokban újbóli befogásuk nem fog különösebb nehézséggel jární.

A nyugodt idősebb lovak behajtásánál tehát a gyakorlati eljárás inkább csak a cikk 2. pontjában foglaltakra fog szorítkozni.

Rugós, rossz természetű lovaknál már óvatosabb eljárásra lesz szükség. Azonban ez sem lesz nehéz feladat, ha szem előtt tartjuk, hogy a hátsó ló éppen rendszerint a lovas rossz befolyása miatt vette fel rossz szokásait, féltve hátát, — esetleg a váratlan rángatásoktól érzékeny száját.

Ajánlatos gyakorlati eljárás: párba fogott lovak mellé egy oldalról — a célból odakötött hámfá elé — fogjuk az idősebb lovat hámszerszámmal akként, hogyha lovat a mellette befogott hámosló rúdtartó láncához kötjük. A feltétlenül nyugodtkezü hajtóhonvéd vegye külön egyik kezébe ennek a harmadik lónak szárait és a lovakat óvatosan indítsa meg. A megindított lovak mellett a rossz természetű ló hamarosan megnyugszik és a jól hajtó honvéd kezében rossz tulajdonságairól leszokik. A lovaglástól származó hát- és szájfájdalmakat nem tapasztalva bizalommal elfogadja a hajtószár irányítását.

Légy a dolgozó nép vagyonának hűséges kezelője!